

Använd denna checklista när du förbereder dig inför praktikprovet.
För att få genomföra det praktiska provet ska du vara väl förtrogen med maskinen och de olika arbetsteknikerna så att du självständigt kan genomföra alla provmomenten.

VERTIKALPUTS

1. RISKER OCH SKYDDSINSTRUKTIONER

1.1 BESKRIV DE STÖRSTA RISKERNA NÄR MAN ARBETAR MED VERTIKALPUTS OCH HUR DU UNDVIKER ATT SKADA DIG

- Skador på händer och fingrar på grund av:
 - Fingrar som kommer i kontakt med slipbandet – särskilt farligt i närheten av slipbandets kanter som är sylvassa. Var vaksam vid bearbetning av små arbetsstycken.
 - Material som slungas iväg av slipbandet. Se till att inte få kontakt i främre hörnet av arbetsstycket först.
- Att fastna i slipbandet med långt hår, kläder eller lösa föremål.
 - Använd hårnät till långt hår.
 - Ha aldrig lösa och fladdrande kläder eller smycken.
 - Använd aldrig handskar.
- Hörselskada. Använd hörselskydd.

1.2 VILKEN PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING SKA DU ANVÄNDA? FINNS DET NÅGOT I DIN KLÄDSEL MM SOM KAN UTGÖRA EN SÄKERHETSRIK?

- Använd personlig skyddsutrustning i form av hörselskydd och skyddsskor. Skyddsglasögon rekommenderas. Handskar får inte användas. Skyddsutrustningen ska vara i god kondition.
- Var uppmärksam på löst hängande hår, kläder, smycken eller liknande som kan utgöra en säkerhetsrisk. Arbetskläder rekommenderas.

1.3 SKYDDSINSTRUKTIONER

- Kontrollera att det finns skydds- och hanteringsinstruktioner för maskinen.
 - Läs igenom instruktionerna (de ska minst innehålla information om vilken skyddsutrustning som ska användas).

2. DAGLIG ÖVERSYN

Om du upptäcker en brist på maskinen vid den dagliga översynen ska du göra en felanmälan. Du får inte utföra något arbete i maskinen innan bristen har åtgärdats.

2.1 GENOMFÖR DAGLIG TILLSYN AV MASKINEN ENLIGT SKÖTSELINSTRUKTIONERNA FRÅN MASKINLEVERANTÖREN

Kontrollera bland annat att:

- Det finns avskärmningsskydd som förhindrar kontakt med maskinens rörliga delar (slipband, drivanordningar och transmission).
- Det finns avskärmning så att bitar som eventuellt slungas iväg inte kan träffa någon.
- Nödstoppet fungerar. Kontrollera genom att starta maskinen och trycka in nödstoppet.
 - Kontrollera att maskinen stannar direkt.
 - Kontrollera att maskinen inte kan återstartas innan nödstoppet har återställts.
 - Återställ nödstoppet.
- Utsugshuvarna är rätt monterade och böjliga slangar är hela.
- Maskinen är ren och fri från material och det är städad. Rengör och städa vid behov. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.

3. PUTSA

Putsa kanterna på en skiva i valfritt material, minst 16 mm tjock, med två raka kanter i 90 graders vinkel samt konvexa och konkava konturer ritade på skivan enligt skissen nedan. De svängda konturerna bör grovbearbetas i bandsåg. Du kan också komma överens med din testledare om andra dimensioner.

3.1 STÄLL IN MASKINEN FÖR ARBETSUPPGIFTEN

- Välj slipband för bearbetningen och kontrollera att det är i gott skick.
- Montera slipbandet.
- Ställ in bordet och vinkelanhållet för din bearbetning.
- Se till att slipbandet ligger rätt på rullarna, utan att sticka ut över eller under.

3.2 SÄKER HANTERING

- Kontrollera att materialet är fritt från främmande föremål, till exempel grus och spik.
- Kontrollera att hjälputrustning ligger på sina avsedda platser.
- Använd din personliga skyddsutrustning.
- Hantera maskinens utrustning på ett säkert sätt och använd lämpliga hjälpmedel som maskinen är utrustad med.
- Arbeta ergonomiskt riktigt.
 - Stå stadigt med god balans.
 - Håll ryggen rak. En böjd, sned eller vriden rygg leder till belastningsskador.

3.3 GENOMFÖR BEARBETNING AV ARBETSSTYCKET

A) PUTSA RAKA KANTER

- Starta maskinen, både bandet och oscilleringen.
- Kontrollera att maskinens utsug fungerar. Öppna manuellt spjäll eller kontrollera att automatspjäll öppnas när maskinen startar.
- Se till att arbetsstycket ligger stadigt mot bordet.
- För in arbetsstycket parallellt mot slipbandet eller lägg bakkanten på arbetsstycket först mot slipbandet. Se till att arbetsstycket inte får kontakt i främre hörnet först.
- Håll stadigt och tryck så att slipbandet avverkar lika mycket längs hela kanten.
- Kontrollera resultatet och upprepa vid behov.

B) PUTSA DEN KONVEXA KANTEN

- Håll stadigt i arbetsstycket och för in dess vänstra ände mot slipbandet.
- Följ den påritade konturen till slutet av arbetsstycket. Du ska alltså mata mot bandets rörelseriktning.
- Kontrollera resultatet och upprepa vid behov.
- Stäng av maskinen.

C) PUTSA DEN KONKAVA KANTEN

- Ta bort utsugshuven vid den putsrulle som du ska använda. Använd helst den större rullen.
- Starta maskinen.
- Håll stadigt i arbetsstycket och mata in det mot rullen.
- Följ den påritade konturen mot slutet av arbetsstycket. Du kan mata med eller mot rullens rotationsriktning, men medmatning gör det lättare att få en jämn kontur.
- Kontrollera resultatet och upprepa vid behov.
- Stäng av maskinen.

3.4 KONTROLL AV RESULTATET

- Vid praktikprovet kontrollerar din testledare måttriktigheten på det bearbetade arbetsstycket.

4. ÅTERSTÄLLA MASKINEN

4.1 STÄLL I ORDNING MASKINEN EFTER KÖRNING

- Återställ maskinen i ett sådant skick att den är redo att användas av en annan operatör.
- Om du har bytt slipband särskilt för din bearbetning, ska du byta tillbaka till standard.
- Om slipbandet har blivit skadat eller utslitet bör du byta ut det.
- Om slipbandet har blivit igensatt av damm ska du rengöra det med en rengöringskloss.
- Om du tagit bort utsugshuvarna ska du sätta tillbaks dem.

4.2 GÖR RENT

- Säkerställ att mätverktyg och annan hjälputrustning ligger på sina avsedda platser.
- Rengör maskinen och golvet runt maskinen. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.

Skiss till praktikprov vertikalputs

